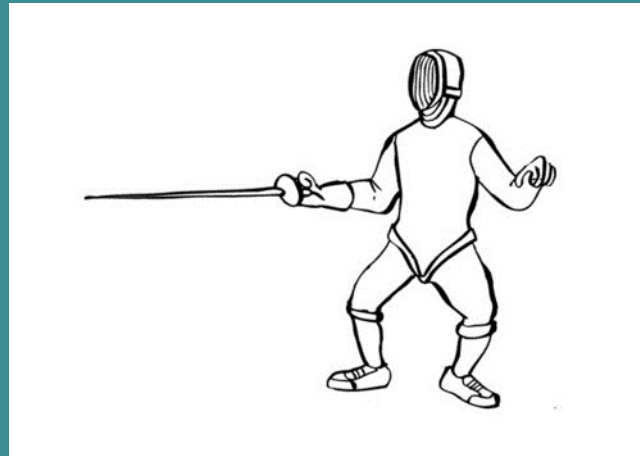

PIAAC daagt het Plan Geletterdheid uit!

Workshop Studiedag PIAAC 20 maart 2014

Welkom

- Wie zijn de experts te gast?
- Wie zijn wij?
- Wat gaan we doen in deze workshop?
  1. **Presentatie**: verwezenlijkingen en doelen
  2. **Presentatie**: over de zwakste presteerders uit PIAAC
  3. **Discussie**: moet het Plan Geletterdheid bijgesteld worden?
- Wat gaan we doen met jullie advies?

Blikvanger (1)

“Als Vlaanderen top wil zijn in **wiskunde**, dan...”

“...moet de regio investeren in creatievere leerkrachten”

Ingrid Daubechies, De Morgen, 14 maart

Blikvanger (2)

“Als Vlaanderen top wil zijn in **geletterdheid**, dan...

Suggesties?

“...moeten we structureel samen werken”

“...is geletterdheid een aandachtspunt bij beleid en praktijk”

“...houden we ons gericht op hoe kansarme groepen leren”

Enkele begrippen

Definitie Geletterdheid

- competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken
- = met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT
- belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving
- nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren

Enkele begrippen

- **Geïntegreerd werken** aan **geletterdheid**
  - In de context van een opleiding of begeleiding
  - Samenwerken
  - Methodiek
- **Structureel**
  - Zichtbaar maken
  - Inbedden in kader van beleid en samenwerking
  - Tastbare realisaties en tools

Deel 1: Verwezenlijkingen en Doelen

Het Plan Geletterdheid gisteren en morgen

Korte historiek van het Plan Geletterdheid

"How fast can you make me literate?
— I want to rewrite history."

1997 IALS: *'tussen 15 en 18% van de Vlaamse bevolking heeft problemen m.b.t. geletterdheid'*

2005 Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen

2011 Beleidsevaluatie

2012 Een nieuw plan: Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2012-2016

2013 PIAAC

2014 Mogelijkheid tot actualisatie of evaluatie

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein onderwijs

G-coach

- Integratie van geletterdheidstraining in beroepsopleidingen
- Ontwikkeling van model (CTO/CBE Leuven-Hageland, 2009)
- Projecten van CBE (2010-2011)
- Toekomst: *1.14. De bestaande onderwijsreglementering wordt verfijnd om een meer trajectmatige en flexibele benadering van het geletterdheidsprobleem mogelijk te maken*

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid Voorbeeld uit domein cultuur

Informatiegeletterdheid

- Het zoeken en vinden/ verwerken/ toepassen van informatie
- Begeleiding van bibliotheken die op een vernieuwende manier werken aan informatiegeletterdheid en informatievaardigheden
- Sensibilisering: studiedag en publicatie *'Hier oversteken'*
- Toekomst: nood aan verdere disseminatie en meer structurele verankering binnen de werking van de betrokken actoren

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid Voorbeeld uit domein cultuur

Informatiegeletterdheid

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein armoedebestrijding

Doeboek 'Recht op leren'

- Een praktijkboek met stappenplan om een concrete samenwerking (verder) uit te bouwen tussen centra voor basiseducatie, enerzijds, en verenigingen waar armen het woord nemen en diverse andere welzijnsorganisaties, anderzijds.
- Toekomst: nood aan verdere disseminatie en meer structurele verankering binnen de werking van de betrokken actoren.

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein bestuur

Iedereen geletterd⁽²⁾! Lokaal samenwerken voor geletterdheid

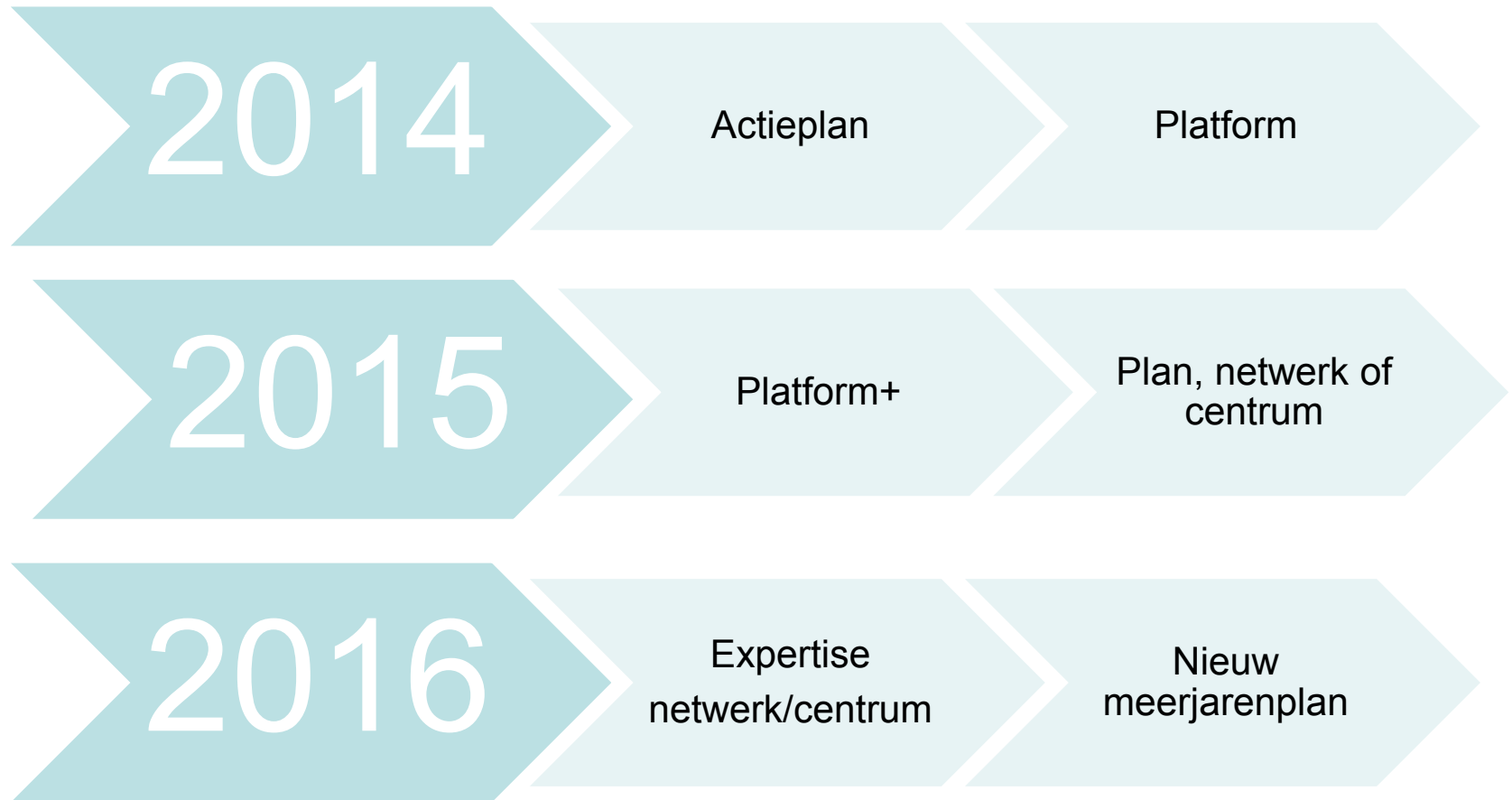
- Vele goede praktijken van CBE
- Sensibilisering van lokale besturen m.b.t. de mogelijkheden om geletterdheid lokaal te verhogen

Verwezenlijkingen uit het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein werk

Sectorconvenanten

- Protocols van samenwerking tussen de beroepssectoren en de Vlaamse Regering over actuele thema's zoals: een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, het stimuleren van competentieontwikkeling, en het verhogen van diversiteit
- Acties m.b.t. geletterdheid en/of basiscompetenties worden opgenomen in 17 van de 31 sectorconvenanten (januari 2011)
- Toekomst: blijven opvolgen van en inzetten op de sectorconvenanten + voorbeelden van acties aanreiken

Vandaag en morgen

Doelen in het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein Onderwijs

Geletterdheidsondersteuning voor ouders op de school van hun kinderen structureel maken

- Zichtbaar: leerplannen MO Samen leven ouders en school, NT2 School en ouders, goede praktijken
- Inbedden: ouderparticipatie en taalbeleid; Beleid: STEM, Samen Taalgrenzen verleggen, middelen
- Structureel: Onderzoek naar hoe scholen en centra voor basiseducatie die willen samen werken ondersteunen
- Goed praktijkvoorbeeld

Doelen in het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein Cultuur

Mediawijze professionals in onderwijs en cultuur creëren

- Inbedden: Mediawijdsheid/geletterdheid verruimt en draagt bij tot visie/begrip van geletterdheid
- Zichtbaar: Opleidingsprofiel ICT, Sectorkaart, Opleiding Mediacoach
- Tastbaar: visie op geletterdheid en expertisebevordering
- **Goed praktijkvoorbeeld**

Da's toch handig, dat internet.

Meer info?
Bel de Vlaamse Infolijn op 1700.
www.handiginternet.be

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
in actie
Pact 2020

Doelen in het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein Armoedebestrijding

Het informele leren valoriseren

- Zichtbaar: Leerkansen in verenigingen waar armen het woord nemen
- Inbedden: Vertaling van onderzoek en reflectie voor beleid; Leren zonder drempels
- Structureel: Onderzoek naar het valoriseren
- **Goed praktijkvoorbeeld**

BIND-KRACHT

Doelen in het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein Bestuur

Besturen stimuleren om te werken aan geletterdheid

- Zichtbaar: Partners en Regionale plannen geletterdheid
- Tastbaar: Wat doet een bestuur voor haar burgers?
- Structureel: Terugkerende rol in alle acties
- Goed praktijkvoorbeeld en tool

Doelen in het Plan Geletterdheid voorbeeld uit domein Werk

Een Toolbox voor bedrijven en instrumenten voor consulenten creëren

- Zichtbaar en tastbaar: Toolbox Geletterdheid
- Inbedden: instrumenten en maatregelen in een model van begeleiden en een gunstig leerklimaat op het werk
- Structureel: acties stroomlijnen met beleid
- Tool

Gratis advies
en ondersteuning
op
de werkvloer.

ESF-PROJECT TOOLBOX WERKEN AAN GELETTERDHEID

Centrum voor Basiseducatie ESF Vlaamse ondersteuningscentra voor het volwassenenonderwijs

Toepassingsgebied Plan Geletterdheid, vergelijking IALS/PIAAC

	Plan Geletterdheid 2005-2011	Plan Geletterdheid 2012-2016	Vergelijking IALS/PIAAC
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen • Aanspreekbaar in het Nederlands 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle leeftijden • Primaire doelgroep = aanspreekbaar in het Nederlands 	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen (tussen 16 en 65 jaar) • Testtaal = Nederlands
Definitie geletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> • Geletterdheid • Gecijferdheid • ICT-geletterdheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Geletterdheid • Gecijferdheid • ICT-geletterdheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel geletterdheid

Deel 2: PIAAC in focus

Over de zwak presteerders in PIAAC

Deel 3: van discussie tot adviezen

Moet het Plan Geletterdheid bijgestuurd worden?

Methode

- 4 stellingen door de experts
- Publiek is aan zet
- 4 x 10 minuten
- Moderator vat discussie samen na 10 min.
- Rapporteur vat adviezen samen in 1 slide

Stelling van Rein en Carine

“De PIAAC-resultaten laten vermoeden dat er op het vlak van geletterdheidsverhoging stappen zijn gezet.

Toch kunnen de CBE en de CVO nog meer inzetten op dit vlak door **meer functionele, levensechte en gepersonaliseerde geletterdheidstrajecten** op te zetten voor de hele doelgroep in nauwe samenwerking met alle organisaties die deze doelgroep bereiken.

Daartoe zal de huidige beleidsruimte die de centra hebben meer moeten worden benut en de professionaliteit van de leerkrachten moeten worden opgedreven”

Stelling van Rein en Carine

“Elk beleidsdomein moet aandacht, acties en middelen voorzien om het geletterdheidsniveau van de doelgroepen met een geletterheidsrisico **duurzaam** te verhogen.

Regelgeving die participatie aan geletterdheidsverhogende opleidingen belemmeren, moet worden weggewerkt”

Stelling van Diederik

“Inzetten op geletterdheid moet sociale positieverschillen overbruggen. Een cultuur van leren beoefenen in alle lagen van de bevolking overstijgt de economische doelmatigheid van geletterdheid.

Zo beschouwd, ligt de bijdrage van onderwijs, basiseducatie in het bijzonder, in het verbinden van geletterdheid als vaardigheid met groepen in de samenleving die er beperkt in zijn,

daar waar deze groepen zich verenigen en via (informele) leerprocessen die zich enten op hun leefwereld-perspectief en levensloop”

Stelling van Elien

Opleidingsverstrekkers binnen Onderwijs en Werk leggen te sterk de nadruk op de pijlers 'learning to know' en 'learning to do'.

Het brede culturele veld zet daarnaast vooral in op '**learning to live together**' en '**learning to be**' in een **informele en niet-formele leercontext**, wat haar **een bevoorrechte partner** maakt voor de andere opleidingsverstrekkers.

Zeker wat kwetsbare groepen in de samenleving betreft, zoals migranten, anderstaligen en ouderen, die sterker vertegenwoordigd zijn onder de zwak presterenden in PIAAC.

PIAAC daagt het Plan Geletterdheid uit!

Stelling van Sare

“Beter lezen en schrijven is pure winst”

Bedankt

Check het online Platform Geletterdheid vanaf 3/04:

- verwezenlijkingen en doelen
- goede praktijken en tools
- adviezen

